

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd — RP 196/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen och till lagar som har samband med den (RP 196/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 25/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, rubriken för 5 kap., 16—18, 18 a, 20, 21, 49 a och 49 b §, av dem 3 § sådan den lyder i lag 860/2018, 16—18, 18 a, 20, 21 och 49 b § sådana de lyder i lag 942/2016 och 49 a § sådan den lyder i lag 1103/2011, samt

fogas till lagen nya 16 a, 17 a och 17 b §, en ny 19 §, i stället för den 19 § som upphävts genom lag 120/2001, nya 19 a och 19 b § samt till bilagan, sådan den lyder i lag 1187/2021, en ny 7 punkt som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i miljöskyddslagen (527/2014), lagen om vattentjänster (119/2001), strålsäkerhetslagen (859/2018), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (297/2021), konsument säkerhetslagen (920/2011) och veterinärvårdslagen (765/2009).

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

5 kap.

Hushållsvatten och varmt bruksvatten

16 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på allt hushållsvatten som är avsett att användas av människor och som tillhandahålls genom ett vattenledningsnät eller från vattentankar, tas med vattenanvändarens egna anordningar eller förpackas i flaska eller behållare.

På varmt bruksvatten och material och produkter som kommer i kontakt med det tillämpas 17 och 17 b §, 19 § 1 och 3—5 mom., 19 b §, 20 § 3 och 6 mom. samt 21 §.

Vad som i denna lag föreskrivs om anläggningar som levererar hushållsvatten tillämpas också på verksamhetsutövare som levererar vatten till en anläggning som levererar hushållsvatten.

Detta kapitel tillämpas inte på

1) vatten som används uteslutande för klädtvätt eller städning, för sanitetsändamål eller för andra motsvarande ändamål där människors exponering för vattnet är ringa,

2) naturligt mineralvatten som Livsmedelsverket erkänt i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/54/EG om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten,

3) vatten som är sådant i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel avsett vatten som används i medicinskt syfte.

På anläggningar som levererar hushållsvatten och vars vattenleverans till ett vattendistributionsområde har en volym av i snitt mindre än 10 kubikmeter per dygn eller motsvarande färre än 50 personers behov tillämpas inte 18 a § 3 mom. eller 19 a §.

På sjögående fartyg som uteslutande trafikerar på Finlands territorialvatten och som transporterar passagerare och behandlar vatten genom att avsalta det och leda det till hushållsvatten tillämpas inte 19 § 2 mom. 1 punkten eller 19 a §.

På de fastigheter som stadigvarande eller tillfälligt används av försvarsförvaltningen och på de med stöd av 15 § 8 mom. i lagen om försvarsmakten (551/2007) föreskrivna objekt som ska ges särskilt skydd tillämpas inte 18 § 3 mom., 18 a § 3 mom., 20 § 2, 4 och 5 mom., 21 § eller 49 a § 3 mom.

16 a §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *hushållsvatten* vatten som
 - a) används som dricksvatten, för matlagning eller för andra hushållsändamål i privata, offentliga eller kommersiella lokaler,
 - b) förpackas i flaska eller behållare,
 - c) i en livsmedelslokal enligt 5 § 2 mom. 11 punkten i livsmedelslagen används av en livsmedelsföretagare för tillverkning, bearbetning eller förvaring av livsmedel eller för utsläppande av livsmedel på marknaden, med undantag för vatten som används för särskilda ändamål i en livsmedelslokal och i fråga om vilket livsmedelstillsynsmyndigheten är övertygad om att vattenkva-

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

liteten inte försämrar de färdiga livsmedlens hygieniska kvalitet och har säkerställt att vattenförsörjningen har beaktats i verksamhetsutövarens egenkontroll enligt 15 § i den lagen,

2) *varmt bruksvatten* vatten som värmts upp genom en byggnads vatteninstallation,

3) *anläggning som levererar hushållsvatten* en verksamhetsutövare som levererar vatten för användning som hushållsvatten från ett distributionsnät eller annat än tillfälligt från en vattentank,

4) *vattendistributionsområde* ett sådant enhetligt område av ett distributionsnät för hushållsvatten där kvaliteten på hushållsvattnet är i stort sett enhetlig och där en enda anläggning som levererar hushållsvatten svarar för distributionen av hushållsvatten, samt sådana hushåll, livsmedelslokaler samt verksamhetsutövare med offentlig eller kommersiell verksamhet som använder hushållsvatten som tas med vattenanvändarens egna anordningar,

5) *vattenanvändare* en sådan fysisk person, fastighet eller anläggning, eller verksamhetsutövare som bedriver offentlig eller kommersiell verksamhet, som inom ett vattendistributionsområde använder hushållsvatten eller varmt bruksvatten,

6) *vattenproduktionskedja* en helhet för leverans av hushållsvatten från tillrinningsområdet för råvatten för vattentäkten, behandlingen, lagringen och distributionen av vatten till det ställe där fastighetens tomtvattenledning har anslutits till vattenledningsnätet som tillhör den anläggning som levererar hushållsvatten,

7) *en byggnads vatteninstallation* privata och offentliga fastigheters och byggnaders tomtvattenledningar och andra vattenledningar med anordningar, vattenarmaturer och särskilda vatteninstallationer med början i vattenanvändarens egen uttagspunkt eller från det ställe där fastighetens tomtvattenledning har anslutits till distributionsnätet som tillhör den anläggning som levererar hushållsvatten, fram till det tappställe från vilket hushållsvatten, varmt bruksvatten och annat vatten som människor kan exponeras för tas,

8) *riskhantering* identifiering av faror och tillbud som påverkar vattnets hygieniska kvalitet, bedömning av de risker som farorna och tillbuden medför, fastställande av ändamålsenliga riskhanteringsmetoder för eliminering eller minskning av riskerna, identifiering av de aktörer som svarar för genomförandet av riskhanteringsmetoderna samt genomförande av riskhanteringsmetoderna,

9) *prioriterad fastighet* någon annan fastighet än en fastighet som är avsedd att användas av ett hushåll och där ett stort antal vattenanvändare kan exponeras för sanitära olägenheter orsakade av hushållsvattnet eller det varma bruksvattnet.

17 §

Allmänna kvalitetskrav

Hushållsvatten och varmt bruksvatten ska vara oskadliga för hälsan och användbara för sina ändamål. Vatten som är avsett att användas som hushållsvatten ska vid behov behandlas och desinficeras så att det inte medför sanitär olägenhet.

Installationer för uttag, behandling, lagring eller distribution av vatten ska planeras, förläggas, byggas och av innehavaren skötas så att hushållsvattnet och det varma bruksvattnet uppfyller de krav som föreskrivs i 1 mom.

En anläggning som levererar hushållsvatten svarar för att det levererade vattnet uppfyller kraven enligt 1 mom. vid det ställe där fastighetens tomtvattenledning har anslutits till anläggningens vattenledningsnät. Fastighetens ägare och byggnadens innehavare ska se till att byggnadens

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

vatteninstallation inte i sådan utsträckning försämrar kvaliteten på det levererade vattnet att det kan medföra sanitära olägenheter. Den som tar vatten ansvarar för att kvalitetskraven på det vatten som tas med vattenanvändarens egna anordningar uppfylls.

Kvalitetskraven på vatten ska uppfyllas

1) i fråga om vatten som används inom ett vattendistributionsområde, vid det tappställe där vattenanvändaren tappar hushållsvatten eller varmt bruksvatten,

2) i fråga om vatten som tillhandahålls från tankar, vid det ställe där vattnet tappas ur tanken,

3) i fråga om vatten som tappas på flaska eller förpackas i behållare, vid det ställe där vattnet tappas eller förpackas,

4) i fråga om vatten som används i en livsmedelslokal, vid det ställe där vattnet används i lokalen.

Närmare bestämmelser om krav på hygienisk kvalitet på hushållsvatten och varmt bruksvatten och kvalitetsmål som gäller användbarhet för hushållsvatten och varmt bruksvatten samt om desinficering och tillräcklig behandling av vatten som är avsett att användas som hushållsvatten utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

17 a §

Undantag från kvalitetskraven

Regionförvaltningsverket kan på ansökan av en anläggning som levererar hushållsvatten eller, i fråga om hushållsvatten som tas med en vattenanvändares egna anordningar, på ansökan av vattnets ägare bevilja ett tidsbegränsat undantag från uppfyllandet av de med stöd av 17 § 5 mom. beskrivna kemikaliska kvalitetskraven i fråga om vattendistributionsområdet.

Undantag kan beviljas, om anskaffningen av hushållsvatten inte kan skötas på något annat skäligt sätt och undantaget inte medför sanitär olägenhet.

Den anläggning som levererar hushållsvatten eller vattnets ägare, som enligt 1 mom. har beviljats undantag, ska informera vattenanvändarna utan dröjsmål om undantaget, dess orsaker och innehåll samt planerade reparationsåtgärder.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av undantag, innehållet i ansökan om undantag samt om förfarandet vid ansökan om och beviljande av undantag utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 b §

Kemikalier, material och produkter som kommer i kontakt med vatten

De kemikalier eller filtermaterial som används vid behandling av vatten, eller de material eller produkter som används vid uttag, behandling, lagring eller leverans av vatten eller i byggnadens vatteninstallation får inte försämrat kvaliteten på hushållsvatten eller varmt bruksvatten så att uppfyllandet av kvalitetskraven enligt 17 § äventyras.

De kemikalier, filtermaterial, material eller produkter som avses i 1 mom. får inte heller inverka negativt på vattnets färg, lukt eller smak, öka mikrobiell tillväxt i vattnet eller lösgöra främmande ämnen i vattnet i större mängder än vad som är behövligt för ändamålet med användningen.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

Med avvikelse från 2 mom. kan ämnen som ökar mikrobiell tillväxt användas vid vattenbehandlingen, om det uttryckligen är syftet med det ämne som används.

Tillverkare, importörer, försäljare och andra aktörer som på marknaden tillhandahåller produkter som är avsedda att komma i kontakt med hushållsvatten eller varmt bruksvatten ska se till att produkterna uppfyller kraven i denna paragraf. Bestämmelser om marknadskontroll och yttre gränskontroll av vid vattenleverans och i byggnaders vatteninstallationer använda produkter samt om sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016), nedan *marknadskontrollagen*. Vid tillämpning av denna lag avses med ekonomisk aktör enligt marknadskontrollagen sådana aktörer som avses i detta moment.

Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1020/2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Bestämmelser om godkännande av desinfektionsmedel som används för behandling av vatten finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter, samt i kemikalielagen (599/2013).

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får för genomförande av de författningar som utfärdats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten på dricksvatten, nedan *dricksvattendirektivet*, utfärdas närmare bestämmelser om

1) de kemikalier och filtermaterial som används vid behandlingen av vatten som levereras för att användas som hushållsvatten,

2) de utgångsämnen, sammansättningar eller beståndsdelar som används vid tillverkningen av de material och produkter som i vattenproduktionskedjan eller byggnadens vatteninstallation kommer i kontakt med vatten, om villkoren för användning av dem, om metoderna för testning och godkännande av dem samt om grunderna för godkännande och underkännande av testresultaten,

3) förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven i fråga om de produkter som kommer i kontakt med vatten, om utnämningen av organ för bedömning av överensstämmelsen och om de märkningar som visar att produkten lämpar sig för användning tillsammans med hushållsvatten,

4) förfarandet för inkludering av de utgångsämnen, sammansättningar eller beståndsdelar som används vid tillverkningen av de produkter som kommer i kontakt med vatten i den förteckning som förs av Europeiska unionen över de ämnen som kan användas vid tillverkning av produkter som kommer i kontakt med hushållsvatten eller varmt bruksvatten.

18 §

Godkännande av verksamheten vid anläggningar som levererar hushållsvatten

Anläggningar som levererar hushållsvatten och som har egen produktion eller behandling av vatten ska senast tre månader innan man planerar inleda verksamheten ansöka om godkännande av verksamheten hos den kommunala hälsoskyddsmyndigheten. Hushållsvatten får inte levereras förrän verksamheten har godkänts.

Ansökan om godkännande av verksamheten ska också göras om vattentäkten eller vattenbehandlingen i väsentlig grad utvidgas eller ändras, eller om det i vattenkvaliteten eller vattendist-

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

tributionen sker förändringar som är väsentliga med tanke på hushållsvattnets kvalitet. En ansökan om ändring ska göras senast 30 dygn innan verksamheten ändras. Verksamheten får inte ändras förrän ansökan har godkänts.

Till en ansökan som avses i 1 och 2 mom. ska fogas behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren, det vatten som levereras, vattenproduktionskedjan och riskhanteringen.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska för kännedom sända ansökan till de regionförvaltningsverk, de närings-, trafik- och miljöcentraler och de kommunala hälsoskyddsmyndigheter till vars områden anläggningen som levererar hushållsvatten levererar vatten eller från vars områden den tar vatten och ge dessa tillfälle att yttra sig med anledning av ansökan.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska i sitt beslut om godkännande ange vattendistributionsområdena för den anläggning som levererar hushållsvatten och meddela den sökande sådana behövliga villkor som avses i 20 §.

Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet och de uppgifter som ska fogas till ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 a §

Anmälningsskyldighet om vattendistributionsområde

Anläggningar som levererar hushållsvatten och verksamhetsutövare som tar hushållsvatten med egna anordningar för användning som ett led i offentlig eller kommersiell verksamhet ska till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten göra en sådan anmälan som avses i 13 § 1 mom. om ett nytt vattendistributionsområde. Ägaren av en vattentäkt eller vattencistern som är i gemensam användning ska göra en i den paragrafen avsedd anmälan, om vatten tas med vattenanvändarnas egna anordningar för att användas som hushållsvatten till sammanlagt en volym av minst 10 kubikmeter per dygn eller motsvarande minst 50 personers behov.

De aktörer som avses i 1 mom. ska se till att uppgifterna om vattendistributionsområdet är uppdaterade. En anmälan enligt 13 § 2 mom. om väsentliga förändringar i uppgifterna ska utan dröjsmål göras till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten.

En anläggning som levererar hushållsvatten ska upprätthålla vattendistributionsområdets gränser som geografisk information i vektorformat där vattendistributionsområdet har angetts som områdesobjekt. Informationen om gränserna ska på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården särskilt bestämmer ges till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och Finlands miljöcentral, vilka årligen också ska underrättas om förändringar i gränserna.

19 §

Allmänna riskhanteringsprinciper

Tryggandet av kvaliteten på hushållsvatten och varmt bruksvatten ska grunda sig på förebyggande beredskap och riskhantering.

De verksamhetsutövare som avses i 18 och 18 a § ska fokusera riskhantering på

1) de hydrologiska och hydrogeologiska egenskaperna som påverkar kvaliteten på det råvatten som används vid hushållsvattenberedning samt de följder som orsakas av mänsklig verksamhet och som kan äventyra kvaliteten på hushållsvattnet,

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

2) uttag, behandling, lagring och distribution av vatten som är avsett att användas som hushållsvatten.

Verksamhetsutövaren ska sammanställa och uppdatera sådana uppgifter som behövs för riskhanteringen.

De uppgifter som avses i 3 mom. ska beaktas i egenkontrollen samt i myndighetstillsynen enligt 6 och 20 §.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om uppgifter som avses i 3 mom. och om uppdateringen av dem, om egenkontrollen och om den kommunala hälsoskyddsmyndighetens myndighetstillsyn när det gäller

1) vattendistributionsområden till vilka en anläggning som levererar hushållsvatten levererar hushållsvatten till en volym av mindre än 10 kubikmeter per dygn eller motsvarande färre än 50 personers behov,

2) hushållsvatten som tas med vattenanvändarens egna anordningar,

3) byggnaders vatteninstallationer.

19 a §

Riskhanteringsplan för vattenproduktionskedjan

En anläggning som levererar hushållsvatten ska utarbeta och uppdatera en plan för riskhantering, nedan *riskhanteringsplanen*, för att förebygga och hantera sådana risker som kan medföra sanitära olägenheter genom hushållsvatten. Riskhanteringsplanen ska täcka riskerna i hela vattenproduktionskedjan och innehålla de uppgifter som är centrala med hänsyn till riskhanteringen och de förfaranden som är ändamålsenliga vid eliminering eller minskning av riskerna.

De som deltar i utarbetandet av riskhanteringsplanen ska ha tillgång till de uppgifter som behövs för riskbedömningen och tillräcklig sakkunskap för att kunna fastställa de förfaranden som avses i 1 mom. Vid sammanställandet av uppgifterna kan de uppgifter som lagrats i det datasystem som avses i 222 § i miljöskyddslagen användas.

Riskhanteringsplanen ska utarbetas i samarbete med den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och andra myndigheter och berörda grupper som är centrala med tanke på riskhanteringen, utom om det är uppenbart onödigt att dessa deltar i utarbetandet av planen. Bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens och den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens deltagande i riskhanteringen finns i 4 § i lagen om vattentjänster.

En anläggning som levererar hushållsvatten ska i sin egenkontroll beakta riskhanteringsplanen och ge in den till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten, närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska beakta riskhanteringsplanen vid sådan myndighetstillsyn som avges i 6 och 20 §.

Närmare bestämmelser om riskhanteringsplanens utarbetande, innehåll och uppdatering samt om egenkontrollen hos en anläggning som levererar hushållsvatten utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 b §

Riskhantering när det gäller vatteninstallationer i prioriterade fastigheter

Prioriterade fastigheter enligt denna paragraf är följande i bilagan avsedda lokaler:

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

1) i 1 punkten avsedda lokaler som är avsedda för inkvarteringsverksamhet, med undantag av inkvarteringskaserner samt inredda lokaler, semesterbostäder eller utrymmen avsedda för inkvartering,

2) i 2 punkten avsedda för allmänheten öppna badanläggningar, simhallar, utebassänger och bastur,

3) i 4 punkten avsedda enheter för serviceboende med heldygnsomsorg eller enheter inom socialvården som tillhandahåller institutionsvård,

4) i 7 punkten avsedda vårdavdelningar vid sjukhus och hälsovårdscentraler,

5) andra än i 1—4 punkten avsedda lokaler enligt kommunens beslut som med hänsyn till antalet användare eller verksamhetens art kan medföra sanitära olägenheter genom byggnadens vatteninstallation.

Ägaren av en byggnad som används som prioriterad fastighet ska för att trygga kvaliteten på det hushållsvatten och det varma bruksvatten som tas ur byggnadens vatteninstallation sammanställa och uppdatera de uppgifter som behövs för riskhanteringen samt fokusera riskhanteringen på byggnadens vatteninstallationer. En verksamhetsutövare som använder byggnaden eller en del av den som prioriterad fastighet ska delta i riskhanteringen av de risker som gäller byggnadens vatteninstallationer.

Ägaren av en byggnad ska ge en verksamhetsutövare som använder byggnaden eller en del av den som en prioriterad fastighet de i 2 mom. avsedda uppgifter som behövs för riskhanteringen. Verksamhetsutövaren ska för den kommunala hälsoskyddsmyndigheten på dennes begäran lägga fram uppgifter om riskhanteringen när det gäller byggnadens vatteninstallationer.

Utifrån de uppgifter som avses i 2 och 3 mom. kan den kommunala hälsoskyddsmyndigheten för att förhindra en sanitär olägenhet meddela ägaren av en byggnad eller en sådan verksamhetsutövare som använder byggnaden eller en del av den, förelägganden om

1) underhåll av byggnadens vatteninstallationer,

2) uppföljning av en sanitär olägenhet eller vattenkvaliteten i byggnadens vatteninstallation.

Resultaten från den uppföljning av vattenkvaliteten som avses i 4 mom. 2 punkten ska lagras i det datasystem som avses i 20 § 2 mom.

Bestämmelser om planering och byggande av en byggnad på så sätt att den inte äventyrar hälsan finns i 117 c § i markanvändnings- och bygglagen. Bestämmelser om underhållet av en byggnad så att den hela tiden uppfyller de sanitära kraven, kraven på säkerhet och användbarhet finns i 166 § i markanvändnings- och bygglagen.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som behövs för riskhanteringen när det gäller vatteninstallationer i en byggnad som används som prioriterad fastighet, uppdateringen av uppgifterna samt uppföljningen av en sanitär olägenhet och av kvaliteten på hushållsvattnet och det varma bruksvattnet i byggnadens vatteninstallationer utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

20 §

Övervakning, bestämmelser och information i fråga om vattenkvaliteten

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska godkänna den riskhanteringsplan som avses i 19 a § och regelbundet övervaka att

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

1) kvaliteten på hushållsvatten i det vattendistributionsområde som avses i 18 § 5 mom. och 18 a § och på hushållsvatten som används i livsmedelslokaler uppfyller kvalitetskraven enligt 17 § 1 mom. vid det i 17 § 4 mom. avsedda ställe där kvalitetskraven ska uppfyllas,

2) de uppgifter som avses i 19 § 3 mom. är uppdaterade,

3) egenkontrollen hos den anläggning som levererar hushållsvatten är tillräcklig,

4) den anläggning som levererar hushållsvatten genomför riskhanteringsplanen enligt 19 a §.

Resultaten av kontrollundersökningarna ska lagras i det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har anvisat, och vattenanvändarna ska i datanätet informeras om resultaten av kontrollundersökningarna av hushållsvatten.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan vid behov meddela

1) för förebyggande eller undanröjande av en sanitär olägenhet förelägganden om användning av hushållsvatten eller varmt bruksvatten,

2) förelägganden för verksamhetsutövaren om kontroll av vattnets kvalitet, om riskhanteringsåtgärder samt om desinficering och någon annan behandling av hushållsvattnet, om detta ska anses behövligt med hänsyn till vattnets hygieniska kvalitet.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska se till att

1) vattenanvändarna inom vattendistributionsområdena inom kommunens område har tillgång till information i datanätet om eventuella sanitära olägenheter som anknyter till hushållsvattnet och om förebyggande av sådana,

2) ägare eller innehavare av sådana fastigheter som inte är anslutna till en vattenledning som tillhör en anläggning som levererar hushållsvatten vid behov får tillräcklig information om möjligheterna att undanröja faktorer som eventuellt försämrar kvaliteten på vattnet.

På begäran av en vattenanvändare ska resultaten av kontrollundersökningar av det hushållsvatten som avses i 1 mom. samt de uppgifter som avses i 4 mom. 1 punkten också ges på något annat lämpligt sätt än i datanätet.

Närmare bestämmelser om regelbunden övervakning av hushållsvattnets kvalitet, behövliga undersökningar, information, rapportering om resultat och de uppgifter som läggs fram i datanätet samt övervakning som gäller varmt bruksvatten utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

21 §

Dataset

Institutet för hälsa och välfärd utarbetar sådana dataset som avses i artikel 18 i dricksvattendirektivet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska säkerställa att Europeiska kommissionen, Europeiska miljöcentralen och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar har tillgång till dessa dataset genom en dataförbindelse.

Närmare bestämmelser om innehållet i dataseten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 a §

Undersökningslaboratorier

De för myndigheterna avsedda undersökningar som förutsätts i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska utföras i ett laboratorium som Livsmedelsverket har godkänt.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

Det laboratorium som utför undersökningarna ska ha ett skriftligt kvalitetssystem och kunna påvisa tillförlitligheten hos de bestämningar det har gjort. Laboratoriet ska dessutom ha den sakkunskap och den tekniska beredskap som behövs för att utföra undersökningarna.

Laboratoriet ska till det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har anvisat elektroniskt sända de för myndigheterna avsedda undersökningsresultat av hus-hållsvatten, varmt bruksvatten och badvatten som tas fram med stöd av denna lag.

Livsmedelsverket godkänner laboratorier på ansökan. Ett villkor för att ett laboratorium ska godkännas är att det uppfyller de krav som ställs i 2 och 3 mom. Innan ett laboratorium godkänns ska Livsmedelsverket begära ett utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Institutet för hälsa och välfärd eller Strålsäkerhetscentralen.

Ett godkänt laboratorium ska underrätta Livsmedelsverket om det sker väsentliga ändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör. Ett godkänt laboratorium ska utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på en sanitär olägenhet och sända de mikrobstammar som isolerats från provet till Institutet för hälsa och välfärd.

Närmare bestämmelser om villkoren för godkännande av undersökningslaboratorier och lämnande av undersökningsresultat utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 b §

Tillsyn över undersökningslaboratorier

Livsmedelsverket övervakar att de laboratorier som avses i 49 a § iakttar denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den. Om ett laboratorium bryter mot dessa, kan Livsmedelsverket, efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, meddela de förelägganden som behövs för att rätta till verksamheten. Om laboratoriet inte rättar till bristerna trots Livsmedelsverkets förelägganden, kan Livsmedelsverket återkalla godkännandet av laboratoriet för en viss tid. Livsmedelsverket ska även på framställning av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården meddela förelägganden för att rätta till ett laboratoriums verksamhet eller vid behov avbryta verksamheten för en viss tid.

Livsmedelsverket kan också återkalla godkännandet av ett laboratorium permanent, om missförhållandet är väsentligt och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets förelägganden.

Livsmedelsverket för med tanke på den tillsyn som avses i 1 mom. ett register över godkända laboratorier. I registret införs namnet på och kontaktuppgifterna för det godkända laboratoriet, de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De anmälningar som gjorts och de beslut som fattats med stöd av den lag som gällde före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft vid ikraftträdandet av denna lag, om inte något annat föreskrivs.

På ärenden som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter eller domstolar vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

En anläggning som levererar hushållsvatten ska se till att en sådan riskhanteringsplan för råvatten som avses i 19 § 2 mom. 1 punkten har utarbetats i enlighet med 19 a § senast den 12 juli 2027 och att en sådan riskhanteringsplan för systemet för leverans av hushållsvatten som avses i 19 § 2 mom. 2 punkten har utarbetats i enlighet med 19 a § senast den 12 januari 2029.

En anläggning som levererar hushållsvatten kan under de övergångsperioder som avses i 4 mom. vidta riskhanteringsåtgärder enligt den 20 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, dock högst till dess att den kommunala hälsoskyddsmyndigheten reviderar sitt program för kontrollundersökningar som gäller regelbunden övervakning av hushållsvatten.

Ägaren av en byggnad som används som prioriterad fastighet ska se till att de riskhanteringsåtgärder som gäller vatteninstallationer i prioriterade fastigheter har vidtagits i enlighet med 19 b § 2 mom. senast den 12 januari 2029. Verksamhetsutövare ska ha beredskap att senast nämnda datum för tillsynsmyndigheten lägga fram de riskhanteringsuppgifter som avses i 19 b § 3 mom.

Ett i 49 a § avsett av Livsmedelsverket godkänt laboratorium som utför undersökningar av hushållsvatten ska senast den 12 januari 2023 anmäla till Livsmedelsverket om det uppfyller det krav på elektronisk sändning av undersökningsresultat som avses i 2 mom. i den paragrafen. Livsmedelsverket ska på grundval av anmälan utan dröjsmål uppdatera sitt beslut om godkännande av laboratoriet.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

Bilaga

Skyldighet att anmäla ibruktage av ett verksamhetsställe eller inledande av en verksamhet samt skyldighet att betala grundavgift för tillsyn

Verksamhetsställe eller verksamhet	Skyldighet att anmäla ibruktage av ett verksamhetsställe eller inledande av en verksamhet med stöd av 13 §	Skyldighet att betala grundavgift för tillsyn med stöd av 50 §
------------------------------------	--	--

7) verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården*

Sjukhus	Ja	Nej
Hälsovårdscentraler med vårdavdelning	Ja	Nej

*Anmälan ska göras med anledning av övervakningen av riskhanteringen när det gäller vatteninstallationer i prioriterade fastigheter enligt 19 b §.

Lag

om ändring av lagen om vattentjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 15 och 16 § samt 20 d § 1 och 2 mom., sådana de lyder, 15 § och 20 d § 1 och 2 mom. i lag 681/2014 och 16 § delvis ändrad i lagarna 54/2005 och 827/2019, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder i lag 681/2014, en ny 3 a-punkt och till 4 §, sådan den lyder i lag 681/2014, nya 4 och 5 mom. och till lagen en ny 16 a § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

3 a) *uttagspunkt* en brunn, en källa eller ett ställe i ytvatten varifrån vatten tas för att användas som hushållsvatten eller för tillverkning av hushållsvatten,

4 §

Myndigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten deltar vid behov inom sina verksamhetsområden i sammanställning av de miljöuppgifter som behövs för sådan riskhantering när det gäller vattenproduktionskedjan som avses i hälsoskyddslagen samt i identifiering av riskhanteringsåtgärder.

Finlands miljöcentral svarar inom sitt verksamhetsområde för produktion av de dataset som förutsätts i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten på dricksvatten och för det tekniska genomförandet av informationstjänster för tillhandahållande av webbinformation för vattenanvändare.

15 §

Vattentjänstverkets skyldighet att hålla sig informerat och kontrollskyldighet

Ett vattentjänstverk ska hålla sig informerat om dels de risker som hänför sig till kvantiteten av eller kvaliteten på det råvatten som det använder, dels i vilket skick verkets anordningar är. I detta syfte ska verket kontrollera kvantiteten av och kvaliteten på det råvatten som det använder, anordningarnas skick och mängden läckvatten i verkets vattenlednings- och avloppsnät. Uppgifterna om ledningsnätets placering ska omvandlas till elektronisk form.

Vattentjänstverket väljer de parametrar som i fråga om råvatten ska kontrolleras utifrån den riskhantering när det gäller vattenproduktionskedjan som avses i hälsoskyddslagen. Vattentjänstverket ser till att resultaten av den råvattenkontroll som utförts i detta syfte samt uppgifterna om placeringen av och egenskaperna hos därtill hörande uttagspunkter och observationsplatser sänds till det datasystem för miljöförvaltningsinformation som avses i miljöskyddslagen.

Vattentjänstverket ska underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralen om sådana exceptionella förändringar som upptäckts i de parametrar som kontrolleras i fråga om råvatten och som avses i 2 mom.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om vattentjänstverk gäller också anläggningar som levererar vatten till vattentjänstverk eller behandlar vattentjänstverks avloppsvatten och i hälsoskyddslagen avsedda anläggningar som levererar hushållsvatten och som levererar hushållsvatten för användning till en volym av minst 10 kubikmeter per dygn eller motsvarande minst 50 personers behov.

Närmare bestämmelser om vattentjänstverkets skyldighet att hålla sig informerat och om kontrollskyldigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

16 §

Upplyningsplikt

Vattentjänstverket och kunden ska på begäran lämna varandra de uppgifter som behövs för anslutningen till vattentjänstverkets ledningsnät samt skötseln av vattentjänsterna.

Vattentjänstverket ska ge tillräcklig information om kvaliteten på det hushållsvatten som det levererar och om nivån på avloppsvattenreningen samt om hur avgifterna för vattentjänsterna bildas.

Ett vattentjänstverk som levererar hushållsvatten ska minst en gång om året i samband med fakturan eller annars i lättillgänglig form sända kunderna information om kvaliteten och priset på och förbrukningen av det hushållsvatten som verket levererar.

Vattentjänstverkets kunder ska förmedla den information som avses i 3 mom. till slutförbrukarna av hushållsvatten.

Vad som i 3 och 4 mom. föreskrivs om vattentjänstverk och kunder gäller också i hälsoskyddslagen avsedda anläggningar som levererar hushållsvatten och som levererar hushållsvatten för användning till en volym av minst 10 kubikmeter per dygn eller motsvarande minst 50 personers behov.

Närmare bestämmelser om den information om kvaliteten, priset och konsumtionen i fråga om hushållsvatten som avses i 3 och 4 mom. och om sändandet och vidareförmedlingen av informationen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 a §

Offentlighet i fråga om handlingar

På tillgången till information ur ett vattentjänstverks handlingar som innehåller miljöinformation om kvaliteten på och mängden av råvatten eller hushållsvatten eller om behandling och avledning av avloppsvatten samt på skyldigheten att främja tillgången till sådan miljöinformation tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), även om verket inte enligt den lagen omfattas av dess tillämpningsområde.

I ett beslut av ett vattentjänstverk i ett ärende som gäller rätt att ta del av en handling får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

20 d §

Informationssystem för vattentjänster

Finlands miljöcentral ska förvalta ett informationssystem för vattentjänster i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralen.

Vattentjänstverken ska till informationssystemet för vattentjänster minst en gång om året lämna uppgifter om priserna på sina vattentjänster och grunderna för fastställande av dem samt de uppgifter som behövs för att beskriva vattentjänsternas effektivitet, kvalitet och lönsamhet.

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter eller domstolar när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 222 § 2 mom. som följer:

222 §

Datasystemet för miljövärdsinformation

Datasystemet för miljövärdsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentralers och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen, miljöskyddslagen för sjöfarten, lagen om vattentjänster (119/2001) och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 712/2022, som följer:

Riksdagens svar RSv 158/2022 rd

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för hiss säkerhetslagen (1134/2016), lagen om mätinstrument (707/2011), lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015), lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (1139/2016), lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), elsäkerhetslagen (1135/2016), lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (1140/2016), lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter (218/2018), gasanordningslagen (502/2018), strålsäkerhetslagen (859/2018), luftfartslagen (864/2014), lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (794/2020), fordonslagen (82/2021), avfallslagen (646/2011), miljöskyddslagen (527/2014), lagen om EU-miljömärke (832/2014), lagen om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar (1712/2015), lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), lagen om marin utrustning (1503/2011), lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008), lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (387/2013), kemikalielagen (599/2013), lagen om kosmetiska produkter (492/2013), tobakslagen (549/2016), lagen om överensstämmelse för skodon och textilprodukter (265/2022), lagen om gödselmedel (711/2022) och hälsoskyddslagen (763/1994), om inte något annat föreskrivs i de lagarna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 18.11.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare